Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 13ης Δεκεμβρίου 2018*

«Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης – Επέκταση της προστασίας διεθνούς καταχώρισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Εικονιστικό σήμα C=commodore – Αίτηση ακύρωσης των αποτελεσμάτων της διεθνούς καταχώρισης – Άρθρο 158, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 [νυν άρθρο 198, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001] – Άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 [νυν άρθρο 58, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 2017/1001] – Έλλειψη ουσιαστικής χρήσης σχετικά με ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες που αφορά η διεθνής καταχώριση – Ύπαρξη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση»

Στην υπόθεση T-672/16,

C=Holdings BV, με έδρα το Oldenzaal (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τους P. Maeyaert και K. Neefs, στη συνέχεια, από τους P. Maeyaert και J. Muyldermans, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), εκπροσωπούμενου από τον D. Gája,

καθού,

έτερος διάδικος κατά τη διαδικασία ενώπιον του τμήματος προσφυγών του EUIPO

Trademarkers NV, με έδρα την Αμβέρσα (Βέλγιο),

με αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του τετάρτου τμήματος προσφυγών του EUIPO της 13ης Ιουλίου 2016 (υπόθεση R 2585/2015-4), σχετικά με διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης μεταξύ της Trademarkers και της C=Holdings,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους V. Tomljenović, πρόεδρο, A. Μαρκουλλή και A. Kornezov (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: I. Dragan, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη το δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 21 Σεπτεμβρίου 2016,

έχοντας υπόψη το υπόμνημα αντικρούσεως που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Δεκεμβρίου 2016,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 4ης Μαΐου 2018,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 26 Απριλίου 2006 το διεθνές γραφείο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) δέχθηκε την αίτηση της Commodore International BV, προκατόχου της προσφεύγουσας, C=Holdings BV, για τη διεθνή καταχώριση σήματος αριθ. 907082 της οποίας η προστασία επεκτάθηκε, μεταξύ άλλων, στην Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: διεθνής καταχώριση).

2 Το σήμα του οποίου ζητήθηκε η διεθνής καταχώριση είναι το εξής εικονιστικό σημείο:

3 Η διεθνής καταχώριση ζητήθηκε για ορισμένα προϊόντα και υπηρεσίες των κλάσεων 9, 25, 38 και 41, κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί.

4 Η διεθνής καταχώριση περιήλθε στο Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) στις 21 Δεκεμβρίου 2006, δημοσιεύθηκε στο *Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 52/2006, της 25ης Δεκεμβρίου 2006, και στις 25 Οκτωβρίου 2007 της αναγνωρίσθηκε η ίδια προστασία με αυτήν που παρέχεται σε σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (*Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 60/2007, της 29ης Οκτωβρίου 2007).

5 Στις 26 Σεπτεμβρίου 2014 η Trademarkers NV υπέβαλε ενώπιον του EUIPO αίτηση για την ακύρωση των αποτελεσμάτων της διεθνούς καταχώρισης, βάσει του άρθρου 158, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί [νυν άρθρου 198, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ 2017, L 154, σ. 1)], σε συνδυασμό με το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 58, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 2017/1001).

6 Η Trademarkers ζήτησε την έκπτωση της προσφεύγουσας από τα δικαιώματά της επί της διεθνούς καταχώρισης λόγω έλλειψης ουσιαστικής χρήσης της εν λόγω διεθνούς καταχώρισης ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών.

7 Με απόφαση της 3ης Νοεμβρίου 2015, το τμήμα ακυρώσεων δέχθηκε την αίτηση έκπτωσης για το σύνολο των προϊόντων και υπηρεσιών που αφορούσε η διεθνής καταχώριση, αλλά το τέταρτο τμήμα προσφυγών του EUIPO, με απόφαση της 13ης Ιουλίου 2016 (υπόθεση R 2585/2015-4), σχετικά με διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης μεταξύ Trademarkers και C=Holdings (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), ακύρωσε μερικώς την απόφαση της 3ης Νοεμβρίου 2015, κρίνοντας ότι η προσφεύγουσα απέδειξε την ουσιαστική χρήση της διεθνούς καταχώρισης κατά την κρίσιμη περίοδο, δηλαδή την περίοδο από 26 Σεπτεμβρίου 2009 έως 25 Σεπτεμβρίου 2014, ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

για τα προγράμματα για ηλεκτρονικά παιχνίδια προς χρήση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τηλεοράσεις και οθόνες απεικόνισης και για τα λογισμικά για κονσόλες παιχνιδιών, τα οποία ενέπιπταν στην κλάση 9.

8 Αντιθέτως, το τμήμα προσφυγών έκρινε, όπως και το τμήμα ακυρώσεων, αφενός, ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε την ουσιαστική χρήση όσον αφορά τα λοιπά προϊόντα και υπηρεσίες και, αφετέρου, ότι οι λόγοι που προέβαλε για τη μη χρήση δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως εύλογη αιτία, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009. Ως εκ τούτου, το τμήμα προσφυγών ακύρωσε την απόφαση της 3ης Νοεμβρίου 2015 όσον αφορά τα προϊόντα που παρατίθενται στη σκέψη 7 ανωτέρω, για τα οποία εξακολουθεί να ισχύει η διεθνής καταχώριση, απέρριψε δε κατά τα λοιπά την προσφυγή και αποφάνθηκε ότι κάθε διάδικος φέρει τα έξοδά του.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

9 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 21 Σεπτεμβρίου 2016, η προσφεύγουσα άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

10 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση καθόσον το τμήμα προσφυγών απέρριψε την προσφυγή της και να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του τμήματος προσφυγών·

– να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.

11 Το EUIPO ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την ένδικη προσφυγή·

– να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επί του αντικειμένου της διαφοράς

12 Πρέπει, εισαγωγικά, να διευκρινιστεί ότι, όπως προκύπτει ρητώς από τα σημεία 15 και 46 του δικογράφου της προσφυγής, η εν λόγω προσφυγή δεν στρέφεται κατά του μέρους της προσβαλλόμενης αποφάσεως που αναγνωρίζει την ύπαρξη ουσιαστικής χρήσης της διεθνούς καταχώρισης ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα προϊόντα της κλάσεως 9 που απαριθμούνται στη σκέψη 7 ανωτέρω. Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί επίσης τα σημεία 18 έως 26 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, όσον αφορά το ότι, κατά το τμήμα προσφυγών, δεν απέδειξε την ουσιαστική χρήση, αφενός, για τις υπηρεσίες και, αφετέρου, για τα λοιπά προϊόντα εκτός αυτών που απαριθμούνται στη σκέψη 7 ανωτέρω (στο εξής: επίμαχα προϊόντα και υπηρεσίες). Συνεπώς, η προσφεύγουσα επικεντρώνει τα επιχειρήματά της στην ύπαρξη, κατά την άποψή της, εύλογης αιτίας για τη μη χρήση της διεθνούς καταχώρισης ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα επίμαχα προϊόντα και υπηρεσίες.

13 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, το EUIPO συντάσσεται με αυτή την οριοθέτηση του αντικειμένου της διαφοράς.

Επί της ουσίας

14 Η προσφεύγουσα προβάλλει, προς στήριξη της προσφυγής της, «έναν και μοναδικό λόγο ακυρώσεως» αντλούμενο από παράβαση του άρθρου 15, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρου 18, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 2017/1001) και του άρθρου 51 παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009. Προβάλλει επίσης παράβαση του άρθρου 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και των άρθρων 75 και 76 του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρων 94 και 95 του κανονισμού 2017/1001).

15 Πρέπει να εξετασθεί καταρχάς ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 15, παράγραφοι 1 και 2, και του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009.

16 Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, «[ε]άν, εντός προθεσμίας πέντε ετών από την καταχώριση, ο δικαιούχος δεν έχει κάνει ουσιαστική χρήση του σήματος της Ε[υρωπαϊκής] Έ[νωσης] μέσα στην Ένωση για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες αυτό έχει καταχωρισθεί, ή εάν έχει αναστείλει τη χρήση του επί μια συνεχή πενταετία, το σήμα της Ε[υρωπαϊκής] Έ[νωσης] υπόκειται στις κυρώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, εκτός εάν υπάρχει εύλογος αιτία για τη μη χρήση».

17 Κατά το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του ίδιου κανονισμού, «[ο] δικαιούχος του σήματος της Ε[υρωπαϊκής] Έ[νωσης] κηρύσσεται έκπτωτος των δικαιωμάτων του […]: α) εάν, επί διάστημα πέντε συνεχών ετών, δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος στην Ένωση για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωρισθεί και δεν υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση […]».

18 Κατά τη νομολογία, μόνον εμπόδια που παρουσιάζουν αρκετά άμεση σχέση με ένα σήμα, καθιστώντας τη χρήση του αδύνατη ή παράλογη, και που είναι ανεξάρτητα από τη βούληση του δικαιούχου του σήματος αυτού μπορούν να χαρακτηριστούν ως «εύλογη αιτία» για τη μη χρήση του σήματος αυτού. Πρέπει να εξετάζεται κατά περίπτωση αν ενδεχόμενη μεταβολή στη στρατηγική της επιχειρήσεως με σκοπό την αποφυγή του εμποδίου θα καθιστούσε παράλογη τη χρήση του εν λόγω σήματος [αποφάσεις της 17ης Μαρτίου 2016, Naazneen Investments κατά ΓΕΕΑ, C-252/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:178, σκέψη 96, και της 29ης Ιουνίου 2017, Martín Osete κατά EUIPO – Rey (AN IDEAL WIFE κ.λπ.), T-427/16 έως T-429/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:455, σκέψη 50· βλ. επίσης, κατ' αναλογία, απόφαση της 14ης Ιουνίου 2007, Häupl, C-246/05, EU:C:2007:340, σκέψη 54].

19 Το Δικαστήριο διευκρινίζει, ως προς την έννοια της παράλογης χρήσης, ότι αν ένα εμπόδιο είναι τέτοιας φύσεως ώστε να θέτει σε σοβαρό κίνδυνο την αρμόζουσα χρήση του σήματος, δεν μπορεί να ζητηθεί ευλόγως από τον δικαιούχο να χρησιμοποιεί παρά ταύτα το σήμα. Έτσι, για παράδειγμα, δεν μπορεί να ζητηθεί ευλόγως από τον δικαιούχο ενός σήματος να διαθέτει τα προϊόντα του στην αγορά από τα σημεία πωλήσεως των ανταγωνιστών του. Σε τέτοιες περιπτώσεις, δεν φαίνεται εύλογο να απαιτείται από τον δικαιούχο του σήματος να μεταβάλει την επιχειρηματική του στρατηγική, προκειμένου να καταστεί οπωσδήποτε δυνατή η χρήση του σήματος αυτού (απόφαση της 14ης Ιουνίου 2007, Häupl, C-246/05, EU:C:2007:340, σκέψη 53).

20 Από τη νομολογία προκύπτει επίσης ότι η έννοια της «εύλογης αιτίας» αναφέρεται κατά το πλείστον σε λόγους μη εξαρτώμενους από τη βούληση του δικαιούχου του σήματος και όχι σε περιστάσεις συνδεόμενες με τις επιχειρηματικές του δυσχέρειες [βλ. απόφαση της 18ης Μαρτίου 2015, Naazneen Investments κατά ΓΕΕΑ (SMART WATER), T-250/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:160, σκέψη 66 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία].

21 Περαιτέρω, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 42, παράγραφος 2, και το άρθρο 57, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009 (νυν, αντιστοίχως, άρθρο 47, παράγραφος 2, και άρθρο 64, παράγραφος 2, του κανονισμού 2017/1001) διευκρινίζουν ρητώς ότι απόκειται στον δικαιούχο του συγκεκριμένου σήματος να αποδείξει ότι έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση. Κατά τη νομολογία, το γεγονός ότι, σε αντίθεση με το άρθρο 42, παράγραφος 2, και το

άρθρο 57, παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009, το άρθρο 51, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού δεν διευκρινίζει ότι ο εν λόγω δικαιούχος φέρει το βάρος αποδείξεως του ότι έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος ή ότι υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση ουδόλως πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να αποκλείσει την εφαρμογή της αρχής αυτής σχετικά με το βάρος αποδείξεως στο πλαίσιο της διαδικασίας για την κήρυξη έκπτωσης. Το γεγονός ότι το άρθρο 51, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009 δεν περιλαμβάνει διευκρινίσεις ως προς το βάρος απόδειξης εξηγείται άλλωστε εύκολα αν ληφθεί υπόψη ότι αντικείμενο της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, που φέρει τον τίτλο «Λόγοι έκπτωσης», είναι οι περιστάσεις υπό τις οποίες ο δικαιούχος εκπίπτει από τα δικαιώματά του επί του σήματος, οπότε δεν συντρέχει λόγος να δοθούν διευκρινίσεις ως προς το βάρος απόδειξης (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 26ης Σεπτεμβρίου 2013, Centrotherm Systemtechnik κατά ΓΕΕΑ και centrotherm Clean Solutions, C-610/11 P, EU:C:2013:593, σκέψεις 55 έως 57). Επομένως, η προσφεύγουσα όφειλε να προσκομίσει στο EUIPO τα στοιχεία που αποδεικνύουν επαρκώς την ύπαρξη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση της διεθνούς καταχώρισης ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

22 Εν προκειμένω, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα δεν αρκούσαν για να αποδείξουν την ύπαρξη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση του σήματος C=commodore για τα επίμαχα προϊόντα και υπηρεσίες. Συναφώς, το EUIPO υποστηρίζει ότι μέρος των πραγματικών περιστατικών που επικαλείται προς τούτο η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύεται. Πρέπει, επομένως, να επισημανθούν τα πραγματικά περιστατικά που δεν αμφισβητούνται ή που πρέπει να θεωρηθούν ως αποδεδειγμένα βάσει των εγγράφων που κατατέθηκαν στη δικογραφία.

23 Πρώτον, δεν αμφισβητείται ότι η δραστηριότητα της προσφεύγουσας συνίσταται στην παραχώρηση αδειών εκμετάλλευσης σημάτων. Δεν αμφισβητείται, συναφώς, ότι η προσφεύγουσα δεν διαθέτει δικές της δυνατότητες παραγωγής ή έρευνας.

24 Δεύτερον, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, μέχρι τις 7 Νοεμβρίου 2011, η Asiarim Corporation (στο εξής: Asiarim) κατείχε, μέσω της θυγατρικής της Commodore Licensing BV, το 100 % της προσφεύγουσας. Στις 7 Νοεμβρίου 2011 όλα τα μερίδια που συνέθεταν το κεφάλαιο της προσφεύγουσας μεταβιβάστηκαν, με συμβολαιογραφική πράξη, σε δύο φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι οι σημερινοί ιδιοκτήτες της προσφεύγουσας (στο εξής: μεταβίβαση της κυριότητας). Είναι προφανές ότι από τις 26 Σεπτεμβρίου 2009, αρχή της κρίσιμης περιόδου, μέχρι τις 7 Νοεμβρίου 2011, ημερομηνία μεταβίβασης της κυριότητας, η προσφεύγουσα άσκησε τη δραστηριότητά της. Ως εκ τούτου, η προσφεύγουσα ήταν σε θέση να αποδείξει, για τα προϊόντα που απαριθμούνται στη σκέψη 7 ανωτέρω, την ουσιαστική χρήση της διεθνούς καταχώρισης.

25 Τρίτον, από τη μεταβίβαση της κυριότητας, η προσφεύγουσα είχε ωστόσο να αντιμετωπίσει πολλές μεθοδεύσεις διαφόρων ειδών, ιδίως εκ μέρους της Asiarim, που αποσκοπούσαν στη διεκδίκηση της κυριότητας των σημάτων Commodore.

26 Συγκεκριμένα, πρώτον, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η Asiarim προσκόμισε διάφορες ψευδείς δηλώσεις ενώπιον των αρχών των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, στις οποίες δήλωνε ότι ήταν δικαιούχος των σημάτων Commodore. Συγκεκριμένα, στα έντυπα 8K της 20ής Δεκεμβρίου 2011 και της 5ης και 16ης Ιανουαρίου 2012, τα οποία προσκόμισε η Asiarim ενώπιον της Securities and Exchange Commission (επιτροπής κεφαλαιαγοράς των Ηνωμένων Πολιτειών, στο εξής: SEC) (παραρτήματα 6 έως 8 του δικογράφου της προσφυγής), η Asiarim δήλωσε, μεταξύ άλλων, ότι «η Commodore Asia Electronics [Ltd] [ήταν] μία από τις εταιρίες που [ήταν] υπεύθυνες για την παραχώρηση αδειών εκμετάλλευσης του σήματος εντός του ομίλου, όπως ακριβώς η Commodore Licensing […] στην Ευρώπη, έχοντας λάβει άδειες από [την προσφεύγουσα] από το 2008», και ότι, «μετά την αναδιάρθρωση του ομίλου στις αρχές του Νοεμβρίου 2011, η Commodore Brand IP [Ltd] ήταν κάτοχος των εμπορικών ονομασιών και των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας επί του σήματος Commodore» (παράρτημα 6 του δικογράφου της προσφυγής, σ. 68). Στο έντυπο 8K της 16ης Ιανουαρίου 2012, η Asiarim ισχυρίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι η προσφεύγουσα «[είχε] υποβάλει

δήλωση […] για τη διεκδίκηση της κυριότητας καις τη νόμιμης χρήσης της εμπορικής επωνυμίας και των απεικονίσεων του σήματος Commodore», στην οποία η Asiarim είχε απαντήσει δηλώνοντας ότι «θα υπερασπισθεί σθεναρά τα δικαιώματα κυριότητας επί της εμπορικής επωνυμίας και των απεικονίσεων του σήματος Commodore». Συναφώς, με απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2013, το District Court of New York (περιφερειακό πρωτοδικείο Νέας Υόρκης, Ηνωμένες Πολιτείες) υποχρέωσε την Asiarim να τροποποιήσει τις δηλώσεις που υπέβαλε ενώπιον της SEC, χαρακτηρίζοντάς τες ως «ψευδείς και ενδεχομένως κακόπιστες» (παράρτημα 14 του δικογράφου της προσφυγής, σ. 129).

27 Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι τα εν λόγω έντυπα 8K δημοσιεύονται και είναι άμεσα προσβάσιμα ηλεκτρονικά, οπότε οι πραγματικοί ή δυνητικοί εταίροι της προσφεύγουσας μπορούσαν πράγματι να λάβουν γνώση των εντύπων αυτών.

28 Δεύτερον, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η Asiarim και οι θυγατρικές της επικοινώνησαν επανειλημμένα με τους πραγματικούς ή δυνητικούς εταίρους της προσφεύγουσας δηλώνοντας ότι ήταν οι νόμιμες δικαιούχοι των σημάτων Commodore. Συγκεκριμένα, η Asiarim απευθύνθηκε επανειλημμένα στη Manomio LLC, η οποία είχε λάβει άδεια εκμετάλλευσης από την προσφεύγουσα, δηλώνοντας, μεταξύ άλλων σε ηλεκτρονικό μήνυμα της 23ης Σεπτεμβρίου 2012, τα εξής:

«Δεν υπάρχει καμία διένεξη ως προς [το ζήτημα] ποιος δικαιούται να εισπράξει τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας της Commodore: η Asiarim, ως ιδιοκτήτρια της Commodore Licensing […] μέχρι την πτώχευσή της στις 28 Δεκεμβρίου 2011. Μετά την 1η Ιανουαρίου 2012 η Asiarim μεταβίβασε (ή ανανέωσε) τη σύμβασή σας απευθείας με την Commodore Brand IP […] στο Hong Kong, ως κάτοχο των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας επί του σήματος από τις 2 Νοεμβρίου 2011 […] Αναμένουμε να επιβεβαιώσετε τη θέση σας έναντι της Commodore Brand IP […] που είναι η νόμιμη δικαιούχος των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας της Commodore και ο νόμιμος αντισυμβαλλόμενός σας. Παρακαλούμε να καταβάλετε δικαιώματα σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη μεταξύ μας σύμβαση […] Δεν ευθύνεστε για τυχόν σχετικές αξιώσεις τρίτων.»

29 Λόγω αυτών των μεθοδεύσεων και της αδυναμίας να προσδιοριστεί ποιος είναι ο νόμιμος δικαιούχος της διεθνούς καταχώρισης, η Manomio αποφάσισε να παγώσει την καταβολή των δικαιωμάτων στην προσφεύγουσα εν αναμονή της έκδοσης δικαστικής απόφασης σχετικά με την κυριότητα της εν λόγω καταχώρισης, όπως προκύπτει από μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 26ης Απριλίου 2012 που απέστειλε η Manomio στην προσφεύγουσα.

30 Η Asiarim απευθύνθηκε επίσης επανειλημμένως στη Leveraged Marketing Corporation of America (στο εξής: LMCA), εταιρία η οποία επιδίωκε να αποκτήσει άδεια αποκλειστικής εκμετάλλευσης σε παγκόσμια κλίμακα για τα σήματα Commodore, ισχυριζόμενη, όπως προκύπτει από την ανταλλαγή αλληλογραφίας μεταξύ τους και ιδίως από το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 19ης Δεκεμβρίου 2011, ότι «η Commodore Licensing […] [είχε] ολόκληρη την άδεια, την οποία της είχε παραχωρήσει [η προσφεύγουσα] κατ' αποκλειστικότητα» (παράρτημα 12 του δικογράφου της προσφυγής, σ. 97).

31 Με απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2013, το District Court of New York (περιφερειακό πρωτοδικείο της Νέας Υόρκης) περιέγραψε τις μεθοδεύσεις της Asiarim ως εξής:

«[Η] προσβολή εκ μέρους της Asiarim ήταν σκόπιμη, όπως προκύπτει από τις κατάφωρες προσπάθειές της να διεκδικήσει δολίως την κυριότητα του σήματος. […] [Τ]ο πρωτοδικείο έχει πλήρη επίγνωση του ότι η ιδιαίτερα ανάρμοστη συμπεριφορά της Asiarim πρέπει να τιμωρηθεί και να αποθαρρυνθεί […] Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός ότι [η προσφεύγουσα] δεν μπορεί να προσδιορίσει επακριβώς τις ζημίες που υπέστη δεν σημαίνει ότι δύο έτη πρακτικών εσκεμμένης παράβασης και εξαπάτησης εκ μέρους της Asiarim δεν της προκάλεσαν ζημία. Η συμπεριφορά της Asiarim προξένησε βεβαίως σημαντική χρηματική ζημία στην [προσφεύγουσα] πέραν των εσόδων που δεν εισέπραξε από τη Manomio.»

32 Τρίτον, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η προσφεύγουσα βρέθηκε αντιμέτωπη με έναν κύκλο αντιδικιών, ορισμένες από τις οποίες ήταν κακόβουλες, που εκτείνονταν σε μακρό χρονικό διάστημα, δηλαδή από τη μεταβίβαση της κυριότητας στις 7 Νοεμβρίου 2011 μέχρι το 2015, επομένως και μετά το πέρας της κρίσιμης περιόδου. Συγκεκριμένα, πρώτον, η Asiarim άσκησε, αφενός, αγωγή αποζημιώσεως στις Ηνωμένες Πολιτείες κατά των ιδιοκτητών της προσφεύγουσας αξιώνοντας από αυτούς ποσό 32 εκατομμυρίων δολαρίων Ηνωμένων Πολιτειών (USD) (περίπου 27 700 000 ευρώ) ως αποζημίωση για την παράνομη, κατά την Asiarim, απόκτηση των σημάτων Commodore, η οποία διαφορά επιλύθηκε οριστικώς μόλις στις 28 Σεπτεμβρίου 2015, και, αφετέρου, αίτηση ενώπιον του δικαστή ασφαλιστικών μέτρων του rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείου του Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) με αίτημα την κατάσχεση των περιουσιακών τους στοιχείων. Δεύτερον, μια άλλη εταιρία, η Leadgate SA, η οποία, σύμφωνα με την προσφεύγουσα, συνδεόταν με τον διευθυντή της Asiarim, άσκησε επίσης αγωγή κατά της προσφεύγουσας στις Ηνωμένες Πολιτείες ζητώντας την καταβολή ποσού 22 εκατομμυρίων δολαρίων USD (περίπου 19 000 000 ευρώ) ως μη εξοφληθέντος χρέους, εγγύηση για το οποίο ήταν τα σήματα Commodore, η οποία απορρίφθηκε οριστικά στις 18 Μαΐου 2015. Η εταιρία αυτή είχε επίσης υποβάλει άλλη αίτηση κατά της προσφεύγουσας ενώπιον του rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείου του Άμστερνταμ) ζητώντας την προ της αναγκαστικής εκτελέσεως κατάσχεση των σημάτων της προσφεύγουσας. Ωστόσο, αποδείχθηκε ότι η εν λόγω εταιρία, η οποία εμφανίστηκε αρχικώς ως εταιρία ελβετικού δικαίου, ενώ στη συνέχεια δήλωσε ότι είναι εταιρία που διέπεται από το δίκαιο της Ουρουγουάης, δεν είχε ποτέ υπάρξει, όπως διαπίστωσε και το Rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ) με την απόφασή του της 17ης Ιουλίου 2014 (παράρτημα 16 του δικογράφου της προσφυγής, σ. 155). Τρίτον, η προσφεύγουσα έπρεπε να προσφύγει σε δικαστήριο στις Ηνωμένες Πολιτείες κατά της Asiarim, που έδρευε στη Νεβάδα (Ηνωμένες Πολιτείες), προκειμένου να προασπίσει το δικαίωμά της κυριότητας επί της διεθνούς καταχώρισης και να αξιώσει αποζημίωση για τη ζημία που της προκάλεσε η εν λόγω εταιρία.

33 Λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών αυτών περιστατικών, το τμήμα προσφυγών αναγνώρισε ότι υπήρξαν «δυσχέρειες» οι οποίες «[μπορούσαν] να εμποδίσουν την ανάπτυξη του σήματος» (σκέψη 29 της προσβαλλόμενης αποφάσεως), εκτιμώντας ότι οι «δόλιες και εκφοβιστικές δικονομικές στρατηγικές» που χρησιμοποιήθηκαν κατά της προσφεύγουσας μπορούσαν «αναμφισβήτητα να αποτελέσουν σημαντικό εμπόδιο στη συνήθη πορεία της επιχειρηματικής δραστηριότητας» (σημείο 31 της προσβαλλόμενης αποφάσεως).

34 Επομένως, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η προσφεύγουσα αντιμετώπισε πράγματι, επί πολλά έτη, που καλύπτουν σημαντικό μέρος της κρίσιμης περιόδου αλλά και πέραν αυτής, διάφορες μεθοδεύσεις που χαρακτηρίστηκαν από το District Court of New York (περιφερειακό πρωτοδικείο Νέας Υόρκης), καθώς και από το τμήμα προσφυγών ως «δόλιες», «παραπλανητικές» και «εκφοβιστικές», και οι οποίες συνίσταντο σε ψευδείς δηλώσεις προς τις αρχές των Ηνωμένων Πολιτειών, σε επανειλημμένες επαφές με πελάτες ή δυνητικούς πελάτες της προσφεύγουσας καθώς και σε αντιδικίες που χαρακτηρίστηκαν ως «κακόβουλες» από το τμήμα προσφυγών.

35 Υπό το πρίσμα ακριβώς των περιστάσεων αυτών πρέπει να εξεταστεί αν το τμήμα προσφυγών υπέπεσε σε πλάνη συνάγοντας, βάσει των αιτιολογιών που εκτίθενται στα σημεία 28 έως 33 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, την έλλειψη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση του, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009.

36 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη βασιμότητα των πέντε αιτιολογιών επί των οποίων στηρίχθηκε το τμήμα προσφυγών στις σκέψεις 28 έως 33 της προσβαλλόμενης αποφάσεως. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το EUIPO διευκρίνισε, απαντώντας σε ερώτηση που έθεσε το Γενικό Δικαστήριο, ότι η πρώτη, δεύτερη και τρίτη (σημεία 28 έως 30 της προσβαλλόμενης αποφάσεως), καθώς και η πέμπτη αιτιολογία (σημείο 32 της προσβαλλόμενης αποφάσεως) επί των οποίων στηρίχθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση έπρεπε να νοηθούν ως συμπληρωματικές της τέταρτης αιτιολογίας (σημείο 31 της προσβαλλόμενης αποφάσεως).

37 Συναφώς, πρέπει να διευκρινιστεί, πρώτον, ότι το τμήμα προσφυγών δεν διαπίστωσε, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι τα περιστατικά που επικαλέσθηκε η προσφεύγουσα δεν είχαν αρκούντως άμεση σχέση με το επίμαχο σήμα. Επισημαίνεται εντούτοις, προς απάντηση σε παρατήρηση του EUIPO, ότι, μολονότι είναι αληθές ότι η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας στηρίζεται σε περιστατικά που αφορούν τα σήματα Commodore στο σύνολό τους και όχι ειδικώς την επίμαχη διεθνή καταχώριση, τα περιστατικά αυτά έχουν αναμφίβολα αρκούντως άμεση σχέση με την εν λόγω καταχώριση, σύμφωνα με το κριτήριο που έχει διαμορφωθεί από τη νομολογία [βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 8ης Ιουνίου 2017, Kaane American International Tobacco κατά EUIPO – Global Tobacco (GOLD MOUNT), T-294/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:382, σκέψη 41]. Συγκεκριμένα, το σύνολο των μεθοδεύσεων που περιγράφονται στις σκέψεις 25 έως 32 ανωτέρω έχουν αρκούντως άμεση σχέση με τα σήματα Commodore στο σύνολό τους, επομένως και με τη διεθνή καταχώριση για τα επίμαχα προϊόντα και υπηρεσίες.

38 Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται ότι οι εν λόγω μεθοδεύσεις έγιναν όχι μόνον ανεξάρτητα από τη βούληση της προσφεύγουσας, κατά την έννοια της παρατεθείσας στη σκέψη 18 ανωτέρω νομολογίας, αλλά και αντίθετα προς τη βούλησή της.

39 Ακολούθως, όσον αφορά τις αιτιολογίες στις οποίες το τμήμα προσφυγών στήριξε το βαλλόμενο μέρος της προσβαλλόμενης αποφάσεως, πρέπει να τονιστεί, πρώτον, ότι το τμήμα προσφυγών διαπίστωσε, στο σημείο 28 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ότι, «ανεξαρτήτως της εκκρεμούς ένδικης διαδικασίας […]», η προσφεύγουσα είχε αποδείξει ότι ήταν δυνατή η ουσιαστική χρήση κατά την κρίσιμη περίοδο όσον αφορά τα προϊόντα που παρατέθηκαν στη σκέψη 7 ανωτέρω. Όμως, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε καμία εξήγηση ως προς τον λόγο για τον οποίο η ουσιαστική χρήση της εν λόγω καταχώρισης ως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν δυνατή για τα προϊόντα αυτά και όχι για τα επίμαχα προϊόντα ή τις επίμαχες υπηρεσίες. Επομένως, απέδειξε η ίδια ότι, στην πραγματικότητα, η προβαλλόμενη αιτία για τη μη χρήση της διεθνούς καταχώρισης δεν εμπόδιζε την ουσιαστική χρήση.

40 Παρατηρείται, συναφώς, ότι το EUIPO δέχθηκε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι το γεγονός και μόνον ότι η ουσιαστική χρήση του επίδικου σήματος ήταν δυνατή για ορισμένα προϊόντα δεν απέκλειε την ύπαρξη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση του σήματος αυτού για άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες, αλλά ότι, κατά την άποψή του, η προσφεύγουσα δεν εξήγησε τον λόγο για τον οποίο υφίστατο, εν προκειμένω, η διαφορά αυτή ως προς τη χρήση για τα λοιπά αγαθά και υπηρεσίες.

41 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί, πράγμα για το οποίο συμφώνησαν εξάλλου οι διάδικοι κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η ύπαρξη ουσιαστικής χρήσης, για ορισμένα από τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που αφορά το επίδικο σήμα, δεν εμποδίζει, ούτε εκ του νόμου ούτε de facto, την ύπαρξη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση του ίδιου σήματος όσον αφορά άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες που καλύπτονται από αυτό. Συναφώς, από τη νομολογία προκύπτει ότι η ουσιαστική χρήση, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, πρέπει να αποδειχθεί σε σχέση με κάθε είδος προϊόντων ή υπηρεσιών που καλύπτονται από το επίδικο σήμα το οποίο ενδέχεται να εξεταστεί αυτοτελώς [βλ., υπό την έννοια αυτή, αποφάσεις της 8ης Οκτωβρίου 2014, Lidl Stiftung κατά ΓΕΕΑ – A Colmeia do Minho (FAIRGLOBE), T-300/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2014:864, σκέψη 47, και της 28ης Ιουνίου 2017, Tayto Group κατά EUIPO – MIP Metro (real), T-287/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:443, σκέψη 67]. Όμως, ούτε από το γράμμα της διάταξης αυτής, ούτε από οποιαδήποτε άλλη διάταξη του δικαίου της Ένωσης, προκύπτει ότι δεν επιτρέπεται η απόδειξη της ουσιαστικής χρήσης ενός σήματος σε σχέση με ορισμένα προϊόντα ή υπηρεσίες που καλύπτονται από αυτό ταυτόχρονα με τη δικαιολόγηση της μη ουσιαστικής χρήσης σε σχέση με άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες διότι υπήρξε εύλογη αιτία.

42 Επιπλέον, το τμήμα προσφυγών δεν έλαβε υπόψη τη χρονολογική σειρά των γεγονότων που εκτίθενται στις σκέψεις 23 έως 31 ανωτέρω. Συγκεκριμένα, όπως επιβεβαίωσε η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η σύμβαση παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης που συνήφθη με τη Manomio, η οποία αποδεικνύει την ουσιαστική χρήση της διεθνούς καταχώρισης για τα προϊόντα που απαριθμούνται στη σκέψη 7 ανωτέρω, είχε συναφθεί πριν από τη μεταβίβαση της κυριότητας, που

υπήρξε το έναυσμα για όλες τις μεθοδεύσεις που περιγράφονται στις σκέψεις 25 έως 31 ανωτέρω. Επομένως, η επίκληση των μεθοδεύσεων αυτών ως εύλογης αιτίας για τη μη χρήση, από τις 7 Νοεμβρίου 2011, δεν αντέβαινε στην ύπαρξη συμβάσεων που είχαν συναφθεί πριν από την εν λόγω ημερομηνία. Επιπλέον, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η Manomio αποφάσισε να μην καταβάλλει πλέον δικαιώματα στην προσφεύγουσα λόγω ακριβώς των ως άνω μεθοδεύσεων, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 28 ανωτέρω. Συνεπώς, δεν υφίστατο καμία αντίφαση, υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, μεταξύ του ότι η προσφεύγουσα είχε αποδείξει την ουσιαστική χρήση της διεθνούς καταχώρισης για ορισμένα προϊόντα κατά την έναρξη της κρίσιμης περιόδου, ενώ παράλληλα προέβαλε την ύπαρξη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση όσον αφορά άλλα προϊόντα και υπηρεσίες κατά το υπόλοιπο μέρος της κρίσιμης περιόδου. Επομένως, η πρώτη αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης ενέχει πλάνη περί το δίκαιο καθώς και σφάλμα εκτιμήσεως.

43 Δεύτερον, το τμήμα προσφυγών, μολονότι αναγνώρισε ότι οι «δυσχέρειες κατά τη διαπραγμάτευση των συμβάσεων με τρίτους […] [μπορούσαν] να εμποδίσουν την ανάπτυξη του σήματος με τη σύναψη συμβάσεων παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης», έκρινε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε προσκομίσει κανένα πειστικό αποδεικτικό στοιχείο ούτε είχε προβάλει κανένα πειστικό επιχείρημα που να αποδεικνύει ότι οι δυσχέρειες αυτές την είχαν εμποδίσει να χρησιμοποιήσει η ίδια την επίμαχη διεθνή καταχώριση, «π.χ. κατασκευάζοντας η ίδια και πωλώντας τα προϊόντα ή παρέχοντας τις υπηρεσίες για τις οποίες καταχωρίστηκε το σήμα αντί να επιτρέπει σε τρίτους να αναλάβουν το έργο αυτό» (σημείο 29 της προσβαλλόμενης αποφάσεως).

44 Ωστόσο, δεν αμφισβητείται, όπως υπογραμμίσθηκε στη σκέψη 23 ανωτέρω, ότι η δραστηριότητα της προσφεύγουσας συνίσταται αποκλειστικώς στην παραχώρηση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας μέσω της σύναψης συμβάσεων παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης και ότι δεν διαθέτει ικανότητες παραγωγής ή έρευνας. Όμως, το τμήμα προσφυγών, μολονότι δέχθηκε ρητώς ότι οι λόγοι που προέβαλε η προσφεύγουσα εμπόδισαν τη σύναψη συμβάσεων παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης, της προσήψε ότι δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να αποδεικνύει ότι εμποδίστηκε να χρησιμοποιήσει η ίδια την επίμαχη διεθνή καταχώριση. Κατ' αυτό τον τρόπο, το τμήμα προσφυγών δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η μοναδική δραστηριότητα της προσφεύγουσας συνίστατο ακριβώς στη σύναψη συμβάσεων παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης. Επομένως, με τη δεύτερη αιτιολογία της προσβαλλόμενης αποφάσεως ζητείται κατ' ουσίαν από την προσφεύγουσα, προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρήση της διεθνούς καταχώρισης, να μεταβάλει σημαντικά την επιχειρηματική της στρατηγική μετατρεπόμενη σε κατασκευαστή ή προμηθευτή των επίμαχων προϊόντων ή υπηρεσιών. Ωστόσο, όπως ορθώς προβάλλει η προσφεύγουσα, τέτοιας εμβέλειας μεταβολή της επιχειρηματικής στρατηγικής είναι παράλογη υπό το πρίσμα της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 19 ανωτέρω.

45 Τρίτον, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι, «ανεξάρτητα από το γεγονός ότι [η] διαφορά [μεταξύ της προσφεύγουσας και της Asiarim και των θυγατρικών της] [μπορούσε] να έχει εμποδίσει τη σύναψη [εξαιρετικά προσοδοφόρας] σύμβασης παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης» με την LMCA, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι «η εν λόγω ένδικη διαδικασία κατέστησε αδύνατες όλες τις διαπραγματεύσεις με άλλους δυνητικούς κατόχους άδειας, ιδίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντί στις Ηνωμένες Πολιτείες» (σημείο 30 της προσβαλλόμενης αποφάσεως).

46 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί, αφενός, όπως υπογράμμισε και η προσφεύγουσα, ότι κακώς το τμήμα προσφυγών απαίτησε από την προσφεύγουσα να αποδείξει ότι οι περιστάσεις που προέβαλε καθιστούσαν «αδύνατες» όλες τις διαπραγματεύσεις με άλλους δυνητικούς κατόχους άδειας, καθόσον, κατά τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 18 ανωτέρω, η χρήση του επίδικου σήματος πρέπει να έχει καταστεί «αδύνατη ή παράλογη». Όμως, το τμήμα προσφυγών δεν εξέτασε αν τα στοιχεία που προσκόμισε η προσφεύγουσα αποδείκνυαν επαρκώς ότι ήταν παράλογο, από την άποψη των δυνητικών εταίρων της προσφεύγουσας και λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως, να διεξάγονται οι εν λόγω διαπραγματεύσεις, παρά τις περιστάσεις αυτές, για τη σύναψη συμβάσεων παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης.

47 Αφετέρου, το τμήμα προσφυγών δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι οι μεθοδεύσεις που περιγράφονται στις σκέψεις 25 έως 32 ανωτέρω εμπόδισαν όχι μόνο τη σύναψη με την LMCA συμβάσεως παραχώρησης άδειας εκμετάλλευσης, αλλά και ότι ένας υφιστάμενος πελάτης, δηλαδή η Manomio, είχε αποφασίσει να παγώσει την καταβολή των δικαιωμάτων λόγω ακριβώς αυτών των μεθοδεύσεων. Επομένως, το τμήμα προσφυγών δεν μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πλάνη εκτιμήσεως, να προσάψει στην προσφεύγουσα ότι δεν προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με άλλους κατόχους άδειας, ενώ η προσφεύγουσα είχε αποδείξει ότι ακόμη και ένας πραγματικός εμπορικός εταίρος, δηλαδή η Manomio, έπαυσε την καταβολή των δικαιωμάτων και διερωτήθηκε σχετικά με τη συνέχιση της εταιρικής σχέσης της με την προσφεύγουσα εξαιτίας των εν λόγω μεθοδεύσεων.

48 Όσον αφορά τη διαπίστωση στο σημείο 30 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, κατά το οποίο η προσφεύγουσα δεν απέδειξε την αδυναμία διεξαγωγής των διαπραγματεύσεων με τους δυνητικούς κατόχους αδειών «ιδίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση αντί στις [Ηνωμένες Πολιτείες]», αρκεί η παρατήρηση, αφενός, ότι το τμήμα προσφυγών δεν εξέτασε επαρκώς αν τα περιστατικά που επικαλέστηκε η προσφεύγουσα και τα οποία συνέβησαν στις Ηνωμένες Πολιτείες είχαν παραγάγει αποτελέσματα και στο έδαφος της Ένωσης. Επομένως, το τμήμα προσφυγών δεν έλαβε υπόψη το μη αμφισβητούμενο γεγονός ότι η LMCA επιδίωκε να αποκτήσει άδεια αποκλειστικής εκμετάλλευσης σε παγκόσμια κλίμακα για τα σήματα Commodore και, επομένως, δυνητικώς, και στην Ένωση ούτε το γεγονός ότι οι ψευδείς δηλώσεις της Asiarim ενώπιον της SEC δημοσιεύθηκαν και ήταν άμεσα προσβάσιμες στο διαδίκτυο. Αφετέρου, το τμήμα προσφυγών ωσαύτως δεν έλαβε υπόψη το γεγονός, το οποίο επίσης δεν αμφισβητήθηκε, ότι μέρος των περιστατικών αυτών είχε λάβει χώρα στο έδαφος της Ένωσης. Συγκεκριμένα, οι μεθοδεύσεις που περιγράφονται στις σκέψεις 25 έως 32 ανωτέρω αφορούσαν το σύνολο των σημάτων Commodore, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς καταχώρισης στην υπό κρίση υπόθεση, και οδήγησαν σε ένδικες διαφορές και στην Ένωση που αφορούσαν, ειδικότερα, την κατάσχεση των εν λόγω σημάτων (σκέψη 32 ανωτέρω).

49 Επομένως, η τρίτη αιτιολογία που παρέθεσε το τμήμα προσφυγών ενέχει πλάνη περί το δίκαιο, καθώς και σφάλμα εκτίμησης.

50 Τέταρτον, σύμφωνα με το τμήμα προσφυγών, μολονότι «δόλιες και εκφοβιστικές δικονομικές στρατηγικές», όπως αυτές που αντιμετώπισε η προσφεύγουσα, μπορούν «αναμφισβήτητα να αποτελέσουν σημαντικό εμπόδιο στη συνήθη πορεία της επιχειρηματικής δραστηριότητας», δεν μπορούν ωστόσο «να θεωρηθούν αυτές καθαυτές ως βάσιμοι λόγοι εκφοβισμού και παύσεως των εμπορικών δραστηριοτήτων, ειδικότερα όταν οι νόμιμοι δικαιούχοι ενός σήματος δεν έχουν καμία αμφιβολία ως προς τη νομιμότητα των δικαιωμάτων τους» (σημείο 31 της προσβαλλόμενης αποφάσεως). Όμως, όπως προκύπτει από τα προσκομισθέντα διαδικαστικά έγγραφα, η προσφεύγουσα δεν μπορούσε, κατά το τμήμα προσφυγών, να έχει σοβαρές αμφιβολίες ως προς τα δικαιώματα κυριότητάς της επί των σημάτων Commodore, υπό το πρίσμα του κακόβουλου χαρακτήρα των διαδικασιών αυτών.

51 Η τέταρτη αιτιολογία που παρέθεσε το τμήμα προσφυγών, την οποία το EUIPO θεωρεί ως την κεντρική αιτιολογία της προσβαλλόμενης αποφάσεως (βλ. σκέψη 36 ανωτέρω), ενέχει και αυτή σφάλμα από πολλές απόψεις.

52 Συγκεκριμένα, αντίθετα προς όσα επισήμανε το τμήμα προσφυγών, το ζήτημα δεν ήταν κατά πόσον η προσφεύγουσα είχε ή δεν είχε αμφιβολίες ως προς την τελική έκβαση των επίμαχων ένδικων διαδικασιών, αλλά να προσδιοριστεί αν οι τρίτοι, δηλαδή οι πραγματικοί και δυνητικοί πελάτες της προσφεύγουσας, μπορούσαν να έχουν αμφιβολίες, με αποτέλεσμα να απέχουν από κάθε εμπορική σχέση με την προσφεύγουσα. Το τμήμα προσφυγών παρέλειψε όμως να εξετάσει αν το σύνολο των εν λόγω μεθοδεύσεων, τις οποίες το ίδιο χαρακτήρισε ως «δόλιες» και «εκφοβιστικές», μπορούσαν να δημιουργήσουν στους τρίτους αμφιβολίες σχετικά με το ποιος είναι νόμιμος δικαιούχος της διεθνούς καταχώρισης, οι οποίες ενδέχεται να αποτελούσαν εμπόδιο ικανό να καταστήσει παράλογη τη χρήση της, κατά την έννοια της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 18 ανωτέρω. Ειδικότερα, το τμήμα προσφυγών δεν έλαβε υπόψη συναφώς το σύνολο των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως

και, ιδίως, τις ψευδείς δηλώσεις της Asiarim ενώπιον της SEC και το γεγονός ότι οι εν λόγω δηλώσεις ήταν δημόσιες και άμεσα προσβάσιμες στο διαδίκτυο από τρίτους, όπως και τις επανειλημμένες επαφές της Asiarim με τη Manomio και την LMCA, που αποσκοπούσαν στην παρακώλυση ή τη διακοπή των συμβατικών σχέσεων μεταξύ των τελευταίων και της προσφεύγουσας.

53 Το EUIPO υποστηρίζει εντούτοις ότι τα προβλήματα και οι εμπορικές διαφορές μεταξύ ανταγωνιστών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαχείρισης μιας επιχείρησης και δεν μπορούν αυτά καθεαυτά να αποτελέσουν εμπόδιο ικανό να καταστήσει, εν προκειμένω, την παραχώρηση αδειών εκμετάλλευσης παράλογη. Το EUIPO επικαλείται, προς στήριξη του επιχειρήματος αυτού, την απόφαση της 18ης Μαρτίου 2015, SMART WATER (T-250/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:160).

54 Ωστόσο, τα εμπόδια που αντιμετώπισε η προσφεύγουσα, τα οποία είναι ανεξάρτητα από τη δική της συμπεριφορά, δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως απλές εμπορικές δυσχέρειες. Συγκεκριμένα, αφενός, οι στρατηγικές που χρησιμοποίησαν η Asiarim και οι θυγατρικές της χαρακτηρίστηκαν ως «δόλιες», «παραπλανητικές» και «εκφοβιστικές» τόσο από το District Court of New York (περιφερειακό πρωτοδικείο Νέας Υόρκης) όσο και από το ίδιο το τμήμα προσφυγών, πράγμα που υποδηλώνει ότι υπερβαίνουν κατά πολύ τις εμπορικές δυσχέρειες που αντιμετωπίζει μια επιχείρηση κατά τη συνήθη άσκηση των δραστηριοτήτων της.

55 Συγκεκριμένα, στο σημείο 31 της προσβαλλόμενης αποφάσεως, το τμήμα προσφυγών δέχθηκε ρητώς ότι οι εν λόγω στρατηγικές θα μπορούσαν «αναμφίβολα να αποτελέσουν σοβαρό εμπόδιο» στη συνήθη επιχειρηματική δραστηριότητα της προσφεύγουσας. Όμως, κατά την υπομνησθείσα στη σκέψη 19 ανωτέρω νομολογία, εμπόδιο το οποίο είναι τέτοιας φύσεως ώστε να «θέτει σε σοβαρό κίνδυνο» την αρμόζουσα χρήση του επίμαχου σήματος συνιστά εύλογη αιτία για τη μη χρήση, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009. Ωστόσο, το τμήμα προσφυγών δεν εξηγεί πώς ένα εμπόδιο, το οποίο το ίδιο χαρακτήρισε ως αναμφίβολα «σοβαρό», στη συνήθη επιχειρηματική δραστηριότητα δεν μπορούσε να θέσει σοβαρά σε κίνδυνο την αρμόζουσα χρήση του επίμαχου σήματος κατά την έννοια της νομολογίας αυτής.

56 Το επιχείρημα που αντλεί το EUIPO από την απόφαση της 18ης Μαρτίου 2015, SMART WATER (T-250/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:160), δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Συγκεκριμένα, αφενός, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εκείνη επρόκειτο περί τεχνικών προβλημάτων σχετικά με την παραγωγή των ποτών από τα οποία αποτελούνταν τα επίμαχα προϊόντα και, ως εκ τούτου, επρόκειτο για εμπορική δυσχέρεια που ανέκυψε κατά τη συνήθη άσκηση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Αφετέρου, είναι μεν αληθές, όπως υπενθυμίζει το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 74 της αποφάσεως εκείνης, ότι το γεγονός ότι κινήθηκε διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης από τα δικαιώματα επί του σήματος δεν μπορεί, αυτό καθεαυτό, να αρκεί για να διαπιστωθεί η ύπαρξη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009. Ωστόσο, η ύπαρξη εύλογης αιτίας πρέπει να εκτιμάται κατά περίπτωση λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των περιστάσεων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, όπως επιτάσσει η νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 18 ανωτέρω. Όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 25 έως 34 ανωτέρω, η προσφεύγουσα δεν αντιμετώπισε μία μόνο αντιδικία, η οποία θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι εντάσσεται στη συνήθη επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά μια στρατηγική δόλια και παραπλανητική, με πολλές μεθοδεύσεις διαφόρων ειδών, τις οποίες το τμήμα προσφυγών παρέλειψε να λάβει υπόψη στο σύνολό τους.

57 Κατά συνέπεια και η τέταρτη αιτιολογία ενέχει πλάνη περί το δίκαιο και σφάλμα εκτιμήσεως.

58 Πέμπτον, το τμήμα προσφυγών έκρινε ότι η προσφεύγουσα δεν αποσαφήνισε το «κατά πόσον η διαφορά στις Ηνωμένες Πολιτείες θα μπορούσε να επηρεάσει τη χρήση [της διεθνούς καταχώρισης] από την FC Bayern München στη Γερμανία» για τα προϊόντα της κλάσεως 25.

59 Αρκεί συναφώς η διαπίστωση ότι οι μεθοδεύσεις που περιγράφονται στις σκέψεις 25 έως 32 ανωτέρω, ορισμένες από τις οποίες έγιναν εξάλλου στο έδαφος της Ένωσης (βλ. σκέψη 32 ανωτέρω), ήταν ικανές να θίξουν τη χρήση της διεθνούς καταχώρισης για όλα τα επίμαχα προϊόντα και υπηρεσίες.

60 Εν πάση περιπτώσει, οι διάδικοι συμφωνούν, στο πλαίσιο της υπό κρίση διαφοράς, ότι η αιτιολογία αυτή της προσβαλλόμενης αποφάσεως, σε σχέση με την όλη οικονομία της, είναι τελείως συμπληρωματική, στο μέτρο που δεν παρέχει τη δυνατότητα να προσδιορισθεί αν οι λοιποί λόγοι που προβάλλει η προσφεύγουσα για να δικαιολογήσει τη μη χρήση της διεθνούς καταχώρισης συνιστούσαν ή όχι εύλογη αιτία κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009.

61 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι καμία από τις αιτιολογίες της προσβαλλόμενης αποφάσεως, μεμονωμένα ή στο σύνολό τους, δεν θεμελιώνει την απόφαση νόμω ή ουσία.

62 Τέλος, παρατηρείται ότι, από χρονικής απόψεως, η αιτία της μη χρήσης που προέβαλε η προσφεύγουσα καλύπτει σημαντικό μέρος της κρίσιμης περιόδου, δηλαδή από τη μεταβίβαση της κυριότητας, στις 7 Νοεμβρίου 2011, μέχρι το τέλος της κρίσιμης περιόδου, στις 26 Σεπτεμβρίου 2014, αλλά και πέραν αυτής. Τα μέρη συμφωνούν ως προς το ότι, για την εφαρμογή του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009 (νυν άρθρο 58, παράγραφος 1, στοιχείο α′, και παράγραφος 2, του κανονισμού 2017/1001), προκειμένου να μην κηρυχθεί ο δικαιούχος του σήματος έκπτωτος από τα δικαιώματά του επ' αυτού αρκεί η εν λόγω αιτία να καλύπτει ένα μέρος της κρίσιμης περιόδου.

63 Τόσο το γράμμα του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009 όσο και ο σκοπός τον οποίο επιδιώκει επιβεβαιώνουν την ερμηνεία αυτή. Συγκεκριμένα, πρώτον, όπως προκύπτει από το γράμμα της διατάξεως αυτής, ο δικαιούχος του σήματος κηρύσσεται έκπτωτος από τα δικαιώματά του, εάν, επί «διάστημα πέντε συνεχών ετών», δεν έχει γίνει ουσιαστική χρήση του σήματος στην Ένωση για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες έχει καταχωριστεί «και δεν υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση. Με άλλα λόγια, εάν, επί διάστημα πέντε «συνεχών» ετών, δεν έγινε ουσιαστική χρήση του επίμαχου σήματος ούτε υφίσταται εύλογη αιτία για τη μη χρήση του, ο δικαιούχος του κηρύσσεται έκπτωτος από τα δικαιώματά του. Αντιθέτως, εάν έγινε χρήση του επίμαχου σήματος ή εάν η χρήση αυτή εμποδίστηκε λόγω εύλογης αιτίας κατά τη διάρκεια μέρους της πενταετούς περιόδου, η εν λόγω περίοδος δεν είναι πλέον «συνεχής» κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009.

64 Πράγματι, το Γενικό Δικαστήριο είχε κατά το παρελθόν την ευκαιρία να επισημάνει ότι αρκεί ένα σήμα να έχει αποτελέσει αντικείμενο ουσιαστικής χρήσης κατά τη διάρκεια μέρους της πενταετούς περιόδου για να αποφευχθούν οι κυρώσεις του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, και παράγραφος 2, του κανονισμού 207/2009 [απόφαση της 13ης Ιανουαρίου 2011, Park κατά ΓΕΕΑ – Bae (PINE TREE), T-28/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:7, σκέψη 88].

65 Ομοίως, για να αποφύγει ο δικαιούχος την έκπτωση από τα δικαιώματά του επί σήματος αρκεί να υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση του εν λόγω σήματος κατά τη διάρκεια μέρους της κρίσιμης περιόδου. Αντίθετη ερμηνεία θα αντέβαινε στο γράμμα του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009, το οποίο δεν διακρίνει μεταξύ δικαιούχων σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν κάνει ουσιαστική χρήση του σήματός τους και εκείνων που εμποδίστηκαν από εύλογη αιτία.

66 Δεύτερον, ο σκοπός τον οποίο επιδιώκει το άρθρο 51, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 207/2009 επιβεβαιώνει την ερμηνεία αυτή. Συγκεκριμένα, ο νομοθέτης της Ένωσης, προβλέποντας τη δυνατότητα να δικαιολογείται η μη χρήση ενός σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από εύλογη αιτία, επιδίωξε να αποφύγει ο δικαιούχος του σήματος να κηρυχθεί έκπτωτος από τα δικαιώματά του επ' αυτού εάν έχει αντικειμενικά εμποδιστεί να κάνει ουσιαστική χρήση από αιτία ανεξάρτητη από τη βούλησή του και επομένως άσχετη με τον ίδιο.

67 Όμως, η απαίτηση να υφίσταται η αιτία αυτή καθ' όλη την κρίσιμη πενταετή περίοδο ενέχει τον κίνδυνο της διακυβεύσεως του ως άνω σκοπού. Συγκεκριμένα, η συνδρομή μιας τέτοιας αιτίας, έστω και αν υφίστατο για μέρος μόνο της κρίσιμης περιόδου, μπορεί να εμποδίσει ή τουλάχιστον να καθυστερήσει την ουσιαστική χρήση του σήματος πέραν της περιόδου κατά την οποία συνέτρεξε η αιτία αυτή. Επομένως, το ότι έπαυσαν να υφίστανται σε δεδομένη στιγμή της κρίσιμης περιόδου τα γεγονότα που μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως εύλογη αιτία, κατά την έννοια του άρθρου 51, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, δεν σημαίνει ότι ο δικαιούχος του σήματος μπορούσε ευλόγως να ασκήσει εκ νέου αμέσως την ουσιαστική χρήση του σήματος.

68 Ομοίως, το ότι τα γεγονότα αυτά δεν συνέβησαν στην αρχή της κρίσιμης περιόδου, αλλά αργότερα εντός της περιόδου αυτής, δεν παρέχει τη δυνατότητα να κηρυχθεί ο δικαιούχος του σήματος έκπτωτος από τα δικαιώματά του. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 64 ανωτέρω, εάν ο δικαιούχος προβεί, στη συνέχεια, σε ουσιαστική χρήση εντός της κρίσιμης περιόδου, δεν μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από τα δικαιώματά του επί του σήματος. Το ίδιο συμπέρασμα επιβάλλεται αν, παρά τη θέλησή του, εμποδιστεί να προβεί σε μια τέτοια χρήση από εύλογη αιτία που συνέτρεξε μεταγενέστερα εντός της περιόδου αυτής.

69 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι πρέπει να γίνει δεκτός ο «ένας και μοναδικός λόγος ακυρώσεως» και, χωρίς να απαιτείται να εξεταστούν οι λοιπές αιτιάσεις που προβάλλει η προσφεύγουσα, να ακυρωθεί για τον λόγο αυτό η προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον το τμήμα προσφυγών απέρριψε την προσφυγή της προσφεύγουσας όσον αφορά την ύπαρξη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση της διεθνούς καταχώρισης.

Επί των δικαστικών εξόδων

70 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το EUIPO ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα της προσφεύγουσας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση του τετάρτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) της 13ης Ιουλίου 2016 (υπόθεση R 2585/2015-4), σχετικά με διαδικασία για την κήρυξη έκπτωσης μεταξύ της Trademarkers NV και της C=Holdings BV, καθόσον το τμήμα προσφυγών απέρριψε την προσφυγή της C=Holdings όσον αφορά την ύπαρξη εύλογης αιτίας για τη μη χρήση της διεθνούς καταχώρισης της οποίας είναι δικαιούχος.

2) Καταδικάζει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.

Tomljenović Μαρκουλλή Kornezov

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Δεκεμβρίου 2018.

(υπογραφές)